

11.27 MARIK AB II

LÖSNING

lösning enligt arbetsgången i uppgift 11.03

Utgå från rörelseresultatet 1 895 000 (A) och ta bort reavinst, avskrivningar och nedskrivningar, som hanteras under investeringssektorn. Posterna läggs till med omvänt tecken, dvs. $-40\,000 + 120\,000 + 150\,000 = +230\,000$ (B). Därefter erlagd ränta som kan rekonstrueras med utgångspunkt från räntekostnaden och justera för ränteskuldens ökning och den realiserade kursvinsten: $-60\,000 + 20\,000 + 5\,000 = -35\,000$ (C). Därefter rekonstrueras betald skatt med utgångspunkt från årets skatt med justering för skatteskuldens ökning: $-450\,000 + 25\,000 = -425\,000$ (D). Sedan redovisas rörelsekapitalposternas förändring. Lager (ökning, dvs. $-350\,000$), kundfordringar (ökning, dvs. $-220\,000$), övriga kortfristiga fordringar (ökning, dvs. $-55\,000$), leverantörsskulder (minskning, dvs. $-400\,000$) och övriga kortfristiga skulder (minskning, dvs. $-60\,000$) är oproblematiske (E).

LÖPANDE VERKSAMHET		
Rörelseresultat	1 895 000	A
Justering för poster i investeringssektorn	230 000	B
Erlagd ränta	-35 000	C
Betald skatt	-425 000	D
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	1 665 000	
Lager (ökning)	-350 000	E
Kundfordringar (ökning)	-220 000	E
Övriga kortfristiga fordringar (ökning)	-55 000	E
Leverantörsskulder (minskning)	-400 000	E
Övriga kortfristiga skulder (minskning)	-60 000	E
Långfristiga rörelseskulder (ökning)	380 000	F
Löpande verksamhet Nettobetaling	960 000	
INVESTERINGSVERKSAMHET		
Maskiner - Inköp	-1 880 000	G
Maskiner - Fsg	250 000	H
Aktier - Inköp	-400 000	I
Återbetald utlåning	105 000	J
Investeringsverksamheten Nettobetaling	-1 925 000	
FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Utländskt lån	890 000	L
Nyemission	800 000	M
Utdelning	-100 000	K
Finansieringsverksamheten Nettobetaling	1 590 000	
Totalt kassaflöde	625 000	

Upplupna räntor och skatteskulder behandlades vid beräkningen av erlagd ränta och skatt. Det finns dock två långfristiga rörelseskulder; garantiavsättningar och checkräkningskredit vilka ökar med sammanlagt 380 000, dvs. plus i kassaflödesanalysen (F).

Därmed kan **kassaflödet i den löpande verksamheten** beräknas till **+960 000**.

I investeringssektorn gäller att maskinkontot har förändrats genom att 2 800 000 minskat med avskrivning ($-120\,000$), nedskrivning ($-150\,000$) och bortfört värde vid försäljning ($-210\,000$) samt ökat med uppskrivning ($+400\,000$). Om inga inköp gjorts skulle kontot därmed varit 2 720 000. Beloppet är dock 4 600 000 och har då ökat med 1 880 000, vilket är årets inköp (G med minustecken eftersom det är en utbetalning).

Maskinförsäljningens värde ges i uppgiften som 250 000 (H). Av detta skäl vet man vad det bortförda värdet ovan är. Reavinsten är 40 000 och därmed är det bortförda värdet 210 000, eftersom $250\,000 - 210\,000 = 40\,000$.

Kontot för aktier har ökat med 385 000 men inkluderar en nedskrivning på 15 000, vilket betyder att anskaffningen varit 400 000 (I med minustecken eftersom det är en utbetalning). Utlåningen har minskat med 120 000 men innehåller en orealiserad förlust på 15 000. Återbetalningen har således enbart varit 105 000 (J med plustecken eftersom det är en inbetalning). Därmed är **investeringssektorns kassaflöde** beräknat och beloppet är **-1 925 000**.

Inom finansieringssektorn anges utdelningen i särskild information. Beloppet är 100 000 (K med minustecken eftersom det är en utbetalning).

Det utländska lånet har ökat med 900 000 men här finns en realiserad förlust på 10 000. Förlusten har uppkommit under tiden mellan lånets bokföring och inbetalning, varför man erhållit enbart 890 000 (L med plustecken eftersom det är en inbetalning).

Aktiekapitalet har ökat med 1 000 000 och denna ökning inkluderar en fondemission eftersom fritt eget kapital (exkl. årets resultat som hanteras under den löpande verksamheten) har minskat med 300 000, samtidigt som utdelningen har varit enbart 100 000. Den "övriga" minskningen är även i år 200 000 och detta är fondemissionen, vilket gör att aktiekapitalets förändring på 1 000 000 består av en fondemission på 200 000 och (därmed) en övrig ökning på 800 000. Ingen uppskrivning är gjord och de 800 000 är beloppet som tillförts i en nyemission (M). Därmed är **finansieringssektorns kassaflöde +1 590 000** och det **totala kassaflödet** är därmed $+960\,000 - 1\,925\,000 + 1\,590\,000 = +625\,000$, vilket är beloppet för de likvida medels förändring på balansräkningen.

11.27 MARIK AB II

kassafloödesanalys med indirekt metod

LÖSNING

Det tillförda år 20X9 är aktier (AT) som är nedskrivna, en obeskattad reserv (och en bokslutsdisposition), en avsättning, en checkräkningskredit, en försäljning av AT (med vinst) och en

TILLGÅNGAR	IB 20X9	UB 20X9	Förändring	
Anläggningstillgångar M/I	2 800 000	4 600 000	1 800 000	5
Anläggningstillgångar Aktier		385 000	385 000	6
Fordringar/utlåning	300 000	180 000	-120 000	7
Lager	600 000	950 000	350 000	2
Kundfordringar	600 000	820 000	220 000	2
Övr. kortfristiga fordringar	125 000	180 000	55 000	2
Likvida medel	285 000	910 000	625 000	
Tillgångar	4 710 000	8 025 000	3 315 000	

EGET KAPITAL o SKULDER	IB 20X9	UB 20X9	Förändring	
Aktiekapital	1 600 000	2 600 000	1 000 000	9
Uppskrivningsfond	200 000	600 000	400 000	5
Årets resultat	0	1 000 000	1 000 000	
Föregående års resultat	400 000	0	-400 000	9-10
Balanserad vinst	500 000	600 000	100 000	9-10
Obeskattade reserver	0	350 000	350 000	11
Garantiavsättningar	0	120 000	120 000	2
Checkräkningskredit	0	260 000	260 000	2
Utländska lån	300 000	1 200 000	900 000	8
Leverantörsskulder	1 200 000	800 000	-400 000	2
Uplupna räntor	10 000	30 000	20 000	3
Skatteskulder	60 000	85 000	25 000	4
Övr. kortfristiga skulder	440 000	380 000	-60 000	2
Eget kapital och skulder	4 710 000	8 025 000	3 315 000	

RESULTATRÄKNING	20X9	
Intäkter	7 250 000	1
Reavinst vid fsg av M/I	40 000	5
Kundförluster	-25 000	1
Avskrivningar	-120 000	5
Nedskrivningar	-150 000	5
Övr kostnader	-5 100 000	1
Rörelseresultat	1 895 000	
Realiserad förlust på lån	-10 000	8
Realiserad vinst på betald ränta	5 000	3
Orealiserad förlust på fordran	-15 000	7
Räntekostnad	-60 000	3
Nedskrivning av aktier	-15 000	6
Resultat före dispositioner	1 800 000	
Årets överavskrivningar	-350 000	11
Resultat före dispositioner	1 450 000	
Årets skatt	-450 000	4
Årets resultat	1 000 000	

realiserad kursförlust på betald ränta. Komplexiteten ökar bara i det att posterna blir fler, men uppgiftens konstruktion är förenklad i meningen att de enskilda postererna i RR och BR redovisas särskilt för sig (om delposterna enbart anges i löpande text blir uppgiften mer överskådlig och i denna mening svårare).

På nästa sidan beskrivs balansekvationslösningen!

Poster	nr	ΔT_{LM}	=	ΔE_{RES}	+	ΔE_{AK}	+	$\Delta E_{ÖVR}$	+	ΔOR	+	$\Delta S_{ÖVR}$	+	$\Delta S_{RÖK}$	-	$\Delta T_{ÖRÖK}$	-	$\Delta T_{ÖVR}$
Löp. Verksamhet	1,2	1 420 000	=	2 125 000										+ -80 000	-	625 000		
Erlagd ränta	3	-35 000	=	-55 000										+ 20 000				
Betald skatt	4	-425 000	=	-450 000										+ 25 000				
Anläggningstillg M/I	5	-1 630 000	=	-230 000				+ 400 000										- 1 800 000
Anläggningstillg Aktier	6	-400 000	=	-15 000														385 000
Fordran/utlåning	7	105 000	=	-15 000														- -120 000
Utländskt lån	8	890 000	=	-10 000								+ 900 000						
Utdelning	9	-100 000	=					+ -100 000										
Nyemission	10	800 000	=			+ 1 000 000		+ -200 000										
Överavskrivning	11	0	=	-350 000						+ 350 000								
		+625 000	=	1 000 000	+	1 000 000	+	100 000		350 000	+	900 000	+	-35 000	-	625 000	-	2 065 000

Utdelningen (och därmed fondemissionen) anges!

11.27 MARIK AB II *fortsättning*

kassaflödesanalys med indirekt metod

LÖSNING

LÖPANDE VERKSAMHET		
Rörelseresultat	1 895 000	
Justering för poster i investeringssektorn	230 000	5
Erlagd ränta	-35 000	3
Betald skatt	-425 000	4
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	1 665 000	
Lager (ökning)	-350 000	2
Kundfordringar (ökning)	-220 000	2
Övriga kortfristiga fordringar (ökning)	-55 000	2
Leverantörsskulder (minskning)	-400 000	2
Övriga kortfristiga skulder (minskning)	-60 000	2
Långfristiga rörelseskulder (ökning)	380 000	2
Löpande verksamhet	Nettobetaling	960 000
INVESTERINGSVERKSAMHET		
Maskiner - Inköp	-1 880 000	5
Maskiner - Fsg	250 000	5
Aktier - Inköp	-400 000	6
Återbetald utlåning	105 000	7
Investeringsverksamheten	Nettobetaling	-1 925 000
FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Utländskt lån	890 000	8
Nyemission	800 000	9
Utdelning	-100 000	10
Finansieringsverksamheten	Nettobetaling	1 590 000
Totalt kassaflöde	625 000	

Löpande verksamhet - rörelseresultat

Det justerade rörelseresultatet + 2 125 000 (1) motsvaras av ett betalningsnetto på 1 420 000 eftersom lager och rörelsefordringarna ökat med 625 000 och rörelseskulderna minskat med 80 000. Därmed är $+2\,125\,000 - 625\,000 - 80\,000 = +1\,420\,000$ (2). Notera att avsättningen och checkräkningen är långfristiga rörelseskulder och ska ingå i justeringen för rörelsekapitalet, samtidigt som rörelseskulderna för upplupen ränta och skatt inte ska vara med!

Löpande verksamhet - ränta och skatt

Skuldposterna för räntor och skatt hanteras vid beräkningen av erlagd ränta och betald skatt. **Erlagd ränta (3)** är mindre än räntekostnaden eftersom ränteskulden ökat: $-60\,000 + 20\,000 = -40\,000$. Dessa $-40\,000$ har dock inte betalats i sin helhet eftersom det finns en realiserad kursvinst på 5 000 och betalningen är enbart 35 000 ($-40\,000 + 5\,000 = -35\,000$). **Betald skatt (4)** är också mindre än motsvarande post på RR, eftersom skatteskulden ökat med 25 000: $-450\,000 + 25\,000 = -425\,000$.

Sammantager ger detta att den löpande verksamheten har ett kassaflöde på:
 $+1\,420\,000 - 35\,000 - 425\,000 = 960\,000$.

Maskininköp (5) Nu har kontot för M/I ökat med 1 800 000 och inkluderar uppskrivningen (+400 000), nedskrivningen (-150 000) och avskrivningen (-120 000). Därtill har kontot minskat med det bortförda värdet vid försäljningen, vilket är 210 000 eftersom försäljningspriset anges till 250 000 och vinsten är 40 000 (*försäljningsvärde + 250 000 kan skrivas in direkt som inbetalning vid försäljning av M/I*). Kontot förändras enl. $IB + \text{inköp} + \text{uppskrivning} - \text{nedskrivning} - \text{avskrivning} - \text{bortfört värde}_{fsg} = UB$, dvs. $\text{Inköp} = (UB - IB) - \text{uppskrivning} + \text{nedskrivning} + \text{avskrivning} + \text{bortfört värde}_{fsg} \gg +1\,800\,000 - 400\,000 + 150\,000 + 120\,000 + 210\,000 = 1\,880\,000$ (*med minustecken i kassaflödesanalysen*). Korrekt tecken ges direkt när aktuella belopp skrivs in i kassaflödesekvationen ($+40\,000 - 120\,000 - 150\,000 + 400\,000 - (+1\,800\,000) = 1\,630\,000$). Beloppet 1 630 000 är nu nettoinvesteringen och detta belopp inkluderar försäljningen (+250 000), varför inköpen varit 250 000 större är de 1 630 000, dvs. 1 880 000.

Anskaffningen av aktier (6) ges av kontoförändringen +385 000. I detta belopp inkluderas dock den orealiserade posten nedskrivning (-15 000) och kontobeloppet skulle ha varit 400 000 utan denna nedskrivning. De 400 000 är därför aktierna anskaffningsvärde. I kassaflödesekvationen ges nettoinvesteringen med korrekt tecken direkt; som $-15\,000 - (+385\,000) = -400\,000$.

Fordran/utlåning (7) Kontot har minskat vilket indikerar återbetalning med 120 000, dvs. inbetalning. Här finns dock en realiserad valutakursförlust, som även den är på 15 000. Som realiserad förlust ingår kursdifferensen i balansbeloppet och minskningen 120 000 hade varit 15 000 mindre utan förlusten, vilket betyder att återbetalningen varit enbart 105 000. Enligt kassaflödesekvationen ges nettobetalingen direkt med korrekt tecken; $-15\,000 - (-120\,000) = +105\,000$. Observera att alla valutakursdifferenser och nedskrivningar som ligger utanför eller efter rörelseresultatet (dvs. i BAS-klassen 8) ska justera balanspostens förändring med samma tecken som differensen har i resultaträkningen och det spelar ingen roll om vinsten/förlusten är realiserad eller inte.

Investeringssektorn har därmed kassaflödet:

$$-1\ 880\ 000 + 250\ 000 - 400\ 000 + 105\ 000 = -1\ 925\ 000$$

Lån (8) Banklånet har ökat med 900 000, vilket betyder en lika stor ökning i likvida medel, givet att ingenting påverkat de nya lånen. Det finns dock en realiserad förlust på lånet (-10 000). Realiserade poster återfinns inte i balansposterna (*vilket gäller för de orealiserade*) och denna förlust betyder att skulden ökat med 900 000, men att man erhållit 10 000 mindre, dvs. enbart 890 000 (+900 000 - 10 000 = 890 000). En sådan situation uppkommer om ett upptaget lån i utländsk valuta bokförs i SEK när lånet erhålls och valutakursen har förändrats vid tidpunkten när pengarna betalas. Eftersom de +900 000 är ett nettobelopp kan man även tänka sig att förlusten har uppkommit vid en amortering. Antag att kontots ökning (+900 000) består av ett nytt utländskt lån på 1 200 000 och en amortering av 300 000 på ett annat utländskt lån. Om den realiserade kursförlusten uppkommit vid amorteringen har skulden minskat med 300 000 men man har betalat 310 000 på grund av valutakursförlusten. I så fall har betalningarna varit +1 200 000 - 310 000 = 890 000. Oberoende av hur förlusten uppkommit så gäller att valutakursförluster (*realiserade och orealiserade*) justerar balansposternas förändring med samma tecken som de har i resultaträkningen, dvs. med minustecken.

Utdelning (9) är given till 100 000. Eftersom fritt eget kapital minskat med 300 000 (-400 000 + 100 000 = -300 000) så har en fondemission genomförts även under år 20X9 och till samma belopp som 20X8, dvs. 200 000 (*eftersom* -100 000 - 200 000 = -300 000). Detta ger beloppet för **Nyemissionen (10)**. Aktiekapitalet har ökat med 1 000 000, men 200 000 av ökningen är fondemissionen och resten (800 000) är därmed nyemissionen. Inte heller här finns någon uppskrivning och hela inbetalningen i nyemissionen är 800 000 (*givet att det även funnits en överkursfond hade ökningen i denna fond ökat $\Delta EK_{\text{övr}}$ och ΔT_{LM} hade ökat på motsvarande sätt*).

Finansieringssektorns kassaflöde är då:

$$+890\ 000 - 100\ 000 + 800\ 000 = +1\ 590\ 000$$

Överavskrivning (11) Så långt har samtliga balansposter gått igenom, fränsett de som gäller dels den obeskattade reservens ökning (+350 000), dels posten *Årets överavskrivning* som är bokslutsdispositionen på resultaträkningen (-350 000). Dessa två poster tar ut varandra och har ingen omedelbar likviditetspåverkan. Dock är bokslutsdispositionens syfte att ge mindre betalning av skatt, men denna likviditetspåverkan kommer först senare.

Eftersom överavskrivning inte påverka kassaflödet är den totala förändringen i likvida medel +625 000 (+960 000 - 1 925 000 + 1 590 000 = +625 000). *Detta är också beloppet i balansräkningen, där likvida medel har ökat från 285 000 till 910 000, dvs. med 625 000!*